

2. søndag i fasten - 13. marts 2022 - Tekstrække: Anden række

Salmer til Kappel kirke kl. 9.30

750 Nu titte til hinanden
299 Ånd over ånder, kom ned fra det høje
392 Himlene, Herre, fortælle din ære
292 Kærligheds og sandheds ånd
11 Nu takker alle Gud

Salmer til Dannemare kirke kl. 11.00 med barnedåb

750 Nu titte til hinanden
41 Lille Guds Barn
448 Fyldt af glæde
292 Kærligheds og sandheds ånd
11 Nu takker alle Gud

Nadversalme begge steder: 474 Jesus Krist

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Markus: Da Jesus og Peter og Jakob og Johannes kom ned til disciplene, så de en stor skare omkring dem og nogle skriftkloge, som diskuterede med dem. Hele skaren blev grebet af ærefrygt, straks de fik øje på Jesus, og løb hen for at hilse på ham. Han spurgte dem: »Hvad er det, I diskuterer med dem?« Og en fra skaren svarede ham: »Mester, jeg har bragt min søn til dig; han er besat af en ånd, som gør ham stum. Hvor som helst den overvælder ham, kaster den ham til jorden, og han fråder og skærer tænder og bliver helt stiv. Jeg sagde til dine disciple, at de skulle drive den ud, men det kunne de ikke.« Da udbrød Jesus: »Du vantro slægt, hvor længe skal jeg være hos jer, hvor længe skal jeg holde jer ud? Kom herhen med ham!« Så bragte de ham hen til Jesus. Men da ånden så ham, rev og sled den straks i drengen, så han faldt om på jorden og lå og frådede og vred sig. Jesus spurgte hans far: »Hvor længe har han haft det sådan?« Han svarede: »Fra han var barn. Og den har mange gange kastet ham både i ild og vand for at gøre det af med ham. Men hvis du kan gøre noget, så forbarm dig over os og hjælp os.« Jesus sagde til ham: »Hvis du kan! Alt er muligt for den, der tror.« Straks råbte drengens far: »Jeg tror, hjælp min vantro!« Da Jesus så, at en skare stimlede sammen, truede han ad den urene ånd og sagde til den: »Du stumme og døve ånd, jeg befaler dig: Far ud af ham, og far aldrig mere ind i ham!« Da skreg den og rev og sled i ham og fór ud; og han blev som død, så alle sagde: »Han er død.« Men Jesus tog hans hånd og fik ham til at rejse sig op. Da Jesus var kommet inden døre og var alene med sine disciple, spurgte de ham: »Hvorfor kunne vi ikke drive den ud?« Han svarede dem: »Den slags kan kun drives ud ved bøn.«

[Markusevangeliet 9,14-29](#)

Prædikant: Henrik Gade Jensen

Mennesket, menneskesindet, menneskesjælen, menneskeånden er den store gåde, det store mysterium, den uforklarlige blackboks.

Vi bliver aldrig klog på mennesket. Det overrasker altid, med nye og uforudsete handlinger og aktioner, med nye reaktioner og ikke før sete ambitioner.

Da Gud skabte menneskene i sit billede, som mand og kvinde, så han, at alt var godt. Senere i Det Gamle Testamente, i Prædikerens Bog, står der: Gud har skabt Menneskene, som de bør være; men de har så mange sære ting for.

Det begyndte godt og ligefremt, mennesket fik viklet sig ind i mærkelige projekter og foretagender.

Disse sære ting, ja, det er det, som det hele drejer sig om.

Her i fastetiden kalder vi det: onde ånder.

x

Alle mennesker har onde ånder. Kun robotter og computere er rent rationelle og lider ikke af sjælelige sygdomme.

Der findes ca. 500 navngivne fobier, for der er ingen grænser for, hvad mennesker kan føle frygt for eller væmmelse ved. De fleste kender vi: klaustrofobi, angst for lukkede rum, agorafobi = angst for åbne pladser, men der er også *atomosofobi* = frygt for atombombe-eksplosioner.

Der er altså utallige måder, som vi kan få sjælen forstyrret på. Man kunne også tale om en besættelse, en besættelse som gør os bange for selv hverdagsagtige hændelser og almindelige mennesker.

x

I teksten til i dag hører vi også om en slags sjælelig besættelse. En fader opsøger Jesus med sin syge søn.

Faderen har sikkert prøvet mange midler og opsøgt mange mennesker for at se, om de kunne hjælpe med at kurere eller frelse hans søn. Sønnen, hører vi, er besat af en ånd, der gør ham stum og kaster ham til jorden så han fråder og bliver stiv.

Men faderen tror snart ikke mere på, at han skal se sin søn rask igen. Han kan ikke tro på det, ikke tro på at der er et håb og en frelse. Derfor siger han også til Jesus: Jeg tror, hjælp min vantro.

Forinden mødet med Jesus har disciplene forsøgt sig. De kunne ikke hjælpe. Så kommer Jesus, og han optræder her med en sjælden kort lunte og en vis vrede og skælder ud på disciplene. Jesus befaler ånden at drive ud af sønnen, og det sker. Drengen bliver rask.

x

I dag findes der medicinske diagnoser for den slags lidelser. Men på Jesu tid talte man om ånder, urene og besættende ånder, dæmoner, som tog bolig i mennesker.

For den menneskelige psyke, sjæl eller ånd er en sammensat størrelse.

Der kan opstå blokeringer, forstyrrelser, trods, modstand og nedsmeltninger. Det er ikke til at se udefra, for det er jo ikke kroppen eller legemet, der er sygt med feber eller blødninger. Det kan vi lettere forholde os til.

x

Dæmoner og besættelse findes.

Ikke konkret, som små djævle med trefork og hale og horn i panden, som man kan se i tegneserier. Men som sindsforstyrrende blokeringer, trodsigheder, forskydninger, fobier.

I kristendommen kalder man det også synd. Et ar eller en trods eller en aversion i sjælen, som forstyrrer sindet, skaber ufred og ravage.

Der er stor forskel på mindre og harmløse fobier og så de store besættende, onde ånder. Men der er en kontinuitet og elasticitet.

Når mange har eller plejer de samme fobier og ånder, kan det udvikle paranoia, som igen kan kollektivisere sig til syndebuksteorier og sammensværgelsesforestillinger og med frygtelige folkemorderiske konsekvenser.

De onde ånder findes, og selvom det mest findes i kimform som en idiosynkrasi, modvilje, aversion, og stortrives på sociale medier, kan det også udvikle sig til fuldblodede syndebuksteorier.

Som igen kan skabe mental grobund for de værste grusomheder, udryddelser og folkemord.

x

I gamle dage talte man om kedsomhed, som roden til alt ondt. Med kedsomhed, livslede, dødssynden *acedia*, mente man en uvirksomhed, passivitet, en manglende vilje eller evne til at kunne handle.

Det er et andet ord for det samme.

X

Jesus uddriver onde ånder. Han frelser eller helbreder sjælen, for at sige det lidt firkantet.

På Jesu tid var der ikke så stor forskel på at helbrede og frelse. I dag hører det til i to helt forskellige verdner, nemlig hos lægen eller præsten. Sådan var det ikke på Jesu tid, og Jesus kurerer jo adskillige sygdomme, både sjælelige og somatiske.

Jesus siger ikke, at med tro kan vi komme de onde ånder til livs.

Jesus siger ved bøn. Og i tidligere oversættelser stod der her "ved bøn og faste".

Vi kan gøre noget ved de sjælelige sygdomme, måske ikke ved et éngangsmirakel som i teksten i dag, men ved bøn og faste, altså ved at holde fast i viljen til at ønske at få frelse og helbredelse, med fromhed og fornuftig levevis.

Eller som vi også i korthed siger: ved at bekende vor tro på Jesus Kristus, som altid er en stopklods og redningsmand overfor vore selvindbildte fobier og ånder.

Det gjorde han ved at tage vores skyld på sig. Jesus var uden ar på sjælen, helt uden tvangstanker og dæmoner i sig, uden had og uden livslede.

AMEN